

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dr. Jakob Razlag. †

Smrť, ta gotova končevalka vsega, kar je človekovega, spet je iz srede našega naroda odvzela moža, čegar ime bode ostalo častno zaznamovano mej onimi, ki so se v najnovejših desetletjih v prvih vrstah narodnih boriteljev trudili za narodno vzbujenje in narodni boljsek Slovencev. Častno zaznamovano, pravimo, bode ostalo ime dr. Razlagovo v spominu naše slovenske podrobne zgodovine, in sicer tem bolj, čem dalje bodo nje pisalci odmaknjeni strastim našega današnjega mejusobnega dnevnega boja. In čem objektivneje bodo presojali dela in namene, čem menj se bodo ozirali na osobne predsodke in prenaple obsodbe, tem gotoveje bodo rekli končno sodbo: Jakob Razlag je bil človek, nekatere človeške slabosti mu niso tuje bile, kakor niso nobenemu od matere Evine hčere rojenemu, ali Jakob Razlag je bil pošten narodnjak, pošten patrijot in on ima zasluge za slovenski narod, katerih Slovenci nikakor ne smemo nehvaležno pozabiti.

Smrť dr. Jakoba Razlaga ne prihaja nepričakovana; bil je bolan že nekaj let in le njegova trdna natura je premagovala tako dolgo ostre napade bolezni. Da, smrť dr. Jakoba Razlaga niti ne dela nijedne praznote v vrstah narodnih prvoborcev, kajti že doberšno časa semkaj Razlaga nij več v teh vrstah bilo, odstopil je bil sam utrujen na stran, največ zaradi fizične bolezni.

Jakob Razlag se je rodil v Radoslavcih blizu Ljutomera na slovenskem Štajerskem dné 12. julija 1826, torej je umrl 54 let star. Ljubezen do rodne slovenskega jezika sta mu vcepila Krempelj in Vraz, prvi, pisatelj knjige „Dogodivščine štajerske zemlje“, ljubezen do rodne Slovencev, drugi, slavni ilirski pesnik Vraz, navdušenje za literarno zvezo Slovencev s Hrvati, katero je Razlag v dejanji in ideji do konca svojih dni zagovarjal.

Razlag je obiskaval nižje šole in gimnazijo v Mariboru, potem dovršil pravoslovje na vseučilišču v Gradcu, kjer je bil leta 1854 za doktorja promoviran. Tu v Gradcu je Razlag ostal do leta 1862 odvetniški koncipijent ter je ob enem učil slovenščino na realki in bil pri vladi prestavljalec razglasov na slovenski jezik. Leta 1862 je dobil advokaturu v Brčicah in ker se je ravno tačas začelo vsled uvedanja ustavnosti v Avstriji politično življenje, stopil je tudi Razlag v narodno politično javnost. A predno o tej kratko besedo rečemo, preglejmo prej njegovo literarno delavnost.

Razlag je znal toliko vse slavjanske jezike, da je mogel v vseh knjige čitati. Dobro pa je znal poleg slovenščine hrvaško-srbski. In od početka svojega pisanja je misel imel, da se bode dalo pri nas uvesti hrvaščino v beletristiko, zato je v tem smislu izdal leta 1851 „Zvezdice“; a leta 1852 prvi zvezek „Zore“, leta 1853 pa drugi zvezek „Zore“. Te knjige so pač že redke, tudi dandenes v vsacem oziru že presežene; ali tačas so imele dober vpliv mej mladino in nesle so ime Razlagovo preko mej slovenskih dežel tako, da je bilo hvaljeno in priznavano tudi pri južnih naših bratih, kakor malo slovenskih imen. — Leta 1862 je izdal Razlag prvo pomočno knjigo za slovensko uradovanje, „Slovenski pravdnik“, katera je ustanovila ono malo slovenskega uradovanja, kar ga je, ker prej ga nij bilo nikjer nič. — Leta 1863 je izdal Razlag „Pesmarico“, tekste različnih pesnij, katere se pojó po Slovenskem. Ta knjiga se je bila hitro razpečala, dasiravno je bila prva izdaja baje velika. Zato je Razlag „Pesmarico“ izdal še enkrat v Ljubljani leta 1873 v drugem natisu. V Ljubljani je začel bil potem izdajati juridični slovenski časopis „Slovenski pravnik“, ki je izhajal dve leti. Poleg teh izdanj je pisal več člankov in dopisov za „Novice“ in potem za „Slovenski Narod“.

V javno politično življenje je Razlag vstopil leta 1865, ko so ga volilci celjskega okraja kot narodnega kandidata v deželni zbor štajerski volili. Dasiravno so nemškutarji ostro proti njemu agitirali, bil je vendar v tem odlično narodnem okraju že tačas enoglasno voljen. V graškem deželnem zboru je Razlag našel jednega samega somišljenika, poslanca Mihaela Hermana, redkega Nemca, ki je kot uradnik v Ptuju slovenski naučil se, slovenske narodne terjatve kot pravične izpoznal, in potem od ptujske okolice voljen, v deželnem zboru zagovarjal jih. Leta 1867 je bil zopet voljen in sicer že v večji družbi, ker tudi drugi slovenski okraji so bili z narodnimi kandidati zmagali. — Ko so leta 1868 bili slovenski tabori, bil je tudi Razlag skoro da na vseh večjih sodelujoč govornik. Na prvem ljutomerskem je predsedoval in na njegov predlog je prosti narod slovenski prvič pod milim nebom sklenil, da se Slovenci enkrat morajo v jedno administrativno celoto združiti.

Preselivši svojo advokaturno kancelijo v Ljubljano, bil je voljen v kranjski deželni zbor in pod Hohenwartom imenovan za deželnega glavarja. To mu je nakopalo sovraštvo ranjcega dr. Coste, nesrečnega tujerodnega človeka, ki ga je bila le častilakomnost prignala v slovenski tabor, kjer se mu je posrečilo razpor razvneti, kateri se je končal še le po njegovej smrti. Pa o tem hočemo pisati kasneje kedaj, stvari so se prefršne in utegnile bi vzbuditi nepotrebne in zdaj politično naše stvari škodljive ugovore in pregovarjanja, tega pa nečemo.

Boj razdražuje. Tako je naravno, da je bil tudi Razlag od njega razdražen in osoben, kakor so bili drugi veljaki proti njemu. Ali naroden je bil zmirom, pri vseh govorih, pri vseh glasovanjih, pri vsem pisanji in vsem govorjenji zunaj in v državnem zboru, v katerega je bil leta 1873 voljen na Notranjskem in je svoj mandat izvrševal, dokler ga bolezen nij odtisnila. Ostal je v glavnej stvari značajan, čeravno se je ločil v posameznih podrobnih rečeh včas od družih, čeravno je imel včas drugačne nazore gledé pota, po katerem bi se do cilja prišlo. Cilj sam pak, napredek slovenskega naroda, ta mu je bil zmirom pred očmi; to mora vsakdo priznati, kdor se hoče resnice držati.

Velik produktiven talent Razlag sicer nij bil, čeravno so ga nekateri za to imeli. Njegovi govori so se jako simpatično slišali, ker so ga podpirali impozantna postava, prijeten glas, gladek jezik. Čitali pak so se njegovi govori slabše. Mej prve literate Razlaga torej ne bomo všteli, a pač mej prve buditelje slovenske.

H koncu še jedne lastnosti njegove omenjamo. Kako krivo so oni imeli, ki so vrgli Razlaga ravno tačas, ko tudi zdanjega knezoškofa dr. Pogačarja iz odbora „Slovenske Matice“ (katere soustanovnik je bil), zato, ker bi bil premalo „verski“ ali, kakor so po nemških novin iznajdbi radi rekli „mladoslovenski“, lahko povedó oni, ki so ga dobro osobno poznali: on je bil zmirom veren kristijan in celo pobožen, on je molil iz prepričanja ne iz politike, kakor se tudi najdejo tu pa tam taki. — Kakor se mu je od agitacije v tem oziru od samih rojakov krivica godila, tako se mu je tudi v marsičem drugem še. Brez napak se ve da, kakor smo od kraja rekli, nij bil. Kdor misli, da je brez njih, poberi kamen in vrzi ga na njegov grob. Mi nismo zraven. Mi imamo njegove velike zasluge za narod pred očmi, in da si se osobno tudi mi v zadnjih letih nismo v vsem strinjali z njim in nobene zveze imeli več z njim, pokladamo mu vendar denes s temi vrstami pietetni novinarski lovor-venec na rakev in pozivljamo slovenski narod, naj bode hvaležen patrijotu za vse dobro delo njegovo. In dobro delo za domovino, to je prvo!

Cesar v Pragi.

V nedeljo ob 3. uri popoldne se je prijel cesar na sijajno ozaljšani strelski otok, kjer so ga že čakala strelska društva praška in iz okolice. Majhena deklica je cesarju pri njegovem dohodu podarila krasen bouquet, potem pa je šel skozi navdušeno pozdravljajočo ga množico ljudstva na strelišče. Strelski vodja g. Novotny je cesarja pozdravil. Streljanje sta pričela cesar in cesarjevič Rudolf. Mej slavalici je potem šel se strelišča cesar se svojim spremstvom na trg doslužnikov, kjer so častniki njemu na čast priredili slavnostno streljanje. Tu ga je pozdravil deželni poveljnik fcm. baron Filipovič. Ob 6. uri zvečer se je cesar peljal v mestni park. Na tisoče ljudi ga je povsod spremljevalo z gromovitimi pozdravi. Od tod se je peljal cesar v Hradčin.

V ponedeljek popoldne ob 1/2 5. uri se je cesar odpeljal iz Prage. Pred njegovim odhodom se je zbral v cesarskih dvorinah ves stolni kapitelj. Od tod se je cesar navzlic hudemu dežju peljal v odprtem vozu na kolodvor, pozdravljan navdušeno od nebrojne množice ljudstva. Na kolodvoru zahvalil se je župan Skramlik cesarju. Cesar je odgovoril, da ga jako veseli, ker je bil v Pragi in da je z redom jako zadovoljen. Češki je govoril cesar s posamnimi mestnimi odborniki in dejal, da bode kmalu zopet prišel v Prago, potem pa ostane tam dalje časa. Cesar se je mej navdušenimi pozdravi odpeljal iz Prage.

O cesarjevem potovanju po Češkem piše magjarski „Egyetértés“: „Čehi naj bodo svobodni, kolikor le morejo biti. Naj kronajo svojega kralja in uživajo vse one pravice, katere morejo zahtevati na podlagi svoje kulture, svojega bogatstva in svoje zgodovine. To bi nas le veselilo, kajti v Čehih bi dobili zaveznika, ki bi šel z nami povsod, kjer bi trebalo pobijati nemško-avstrijsko samopašnost.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. junija.

Vlada hoče češkemu deželnemu zboru predložiti predlogo o preuredbi deželnega volilnega reda; predloga se bode baje ozirala

samo na češko veliko posestvo, katero se bode razdelilo na pet volilnih okrajev, ki bodo po razmeri davkov volili 70 poslancev. Doslej so fidejkomisni velikoposestniki volili 16, a nefidejkomisni 54 poslancev v češki deželni zbor.

V Brnu je voljen bivši občinski uradnik zagrizen „ustavoverec“ Winterholler za župana.

Vnanje države.

Srbska skupščina v Kragujevci je bila soboto zvečer sklenena s kneževim govorom in ob enem je knez Milan sankcioniral železniško pogodbo z Avstrijo. V nedeljo je odpotoval z Ristićem v Beograd.

Iz Carigrada se javlja, da so vlade naznanile svojim poslanikom v Carigradu, da se bode 15. t. m. v Berlinu sešla konferenca, da uredi grško-turško vprašanje.

Pariški poročevalec angleškega lista „Daily News“ se je pogovarjal z zdaj v Parizu biva-jočim grškim kraljem. Kralj Jurij je baje kar naravnost pripoznal, da je prišel zato v Pariz in kasneje da gre v London, da bi dosegel razširjenje grških mej. On da ima dobro upanje. Janina mora biti grška. Grški kralj zahteva baje „Grško Grekom.“

Francoska vlada misli resno izvesti svoje marčne dekrete zoper duhovenske rede. Notranji minister je poklical k sebi prefekte onih krajev, kjer so jezuiti nastanjeni ter jim je ukazal strogo izvrševanje onih dekretov.

Švajcarsko veliko svetovalstvo je denes teden sprejelo zakon, da se ima cerkev popolnem ločiti od države in da cerkev od države ne dobiva nobene podpore več.

Dozdani izid posvetovanja komisije 21erih pruskega deželnega zbora o znanej Bismarkovej predlogi je sledeči: člen 1. je bil zavržen, člen 2. sprejet, 3. ves popravljen, 4. zavržen, na njega mesto pa je sprejet predlog, kateremu Puttkamer hrbet obrača. Zadujo soboto se je komisija posvetovala o členih 5—8. Člen 8 je zavrgla.

„Köln. Ztg.“ od nedelje prinaša članek, v katerem se ponavlja to, kar je Bismark nekemu visokemu diplomatu zaupal. Bismark je baje dejal, da pobeđ na cerkveno-političnem polju bi ga ne dregnil tako malo, nego o kateri drugi stvari. On zato ne zastopa svoje cerkvene predloge sam v pruskem deželnem zboru, ker neče, da bi praznim klopem govoril, sicer bi moral dati svojo ostavko, ali bi pa razpustil deželni zbor. Dejaj je, da misli notranjo politiko čisto popustiti.

Dopisi.

Iz Celovca 5. jun. [Izv. dop.] „Koroški Slovenci ne čutijo nič narodnega tlačenja“, —

trobi dopisnik od tukaj v graške „Tagespost“ z nekakim zadovoljstvom ter žaljivo ironijo. Da slovensko prebivalstvo koroške zemlje le preveč čuti narodno tlačenje in kruto tujstvo peto, to je faktum, katerega osvedočuje 18letna doba lažilberalstva s svojim sistematičnim zatiranjem narodnih pravic in narodne samosvesti, to je faktum, katerega nasledki so uže sedaj prežalostni ter pretijo v bodočnosti postati pogin narodnemu življu male, a čvrste veje slovanskega debla, katere pravica eksistence nij stara 18 let, ampak utemeljena ter postavno pripoznana uže v davnih vekih koroških vojvod. Da plaši dopisnika ona votla pošast „kraljestva Slovenije“, to je čudno, saj po mišljenju njegovem in njegovih somišljenikov dandanes le „stare babe“ verujejo v strahove. Da se pa on drzne našega občespoštovanega in velezaslužnega vodjo narodne konservativne stranke smešiti, to je zavraten napad na moža, ki ves čas svojega življenja žrtvuje svoje moči za probujenje svojih tlačanih rojakov ter je okusil uže mnogo britkega baš od strani onih, ki kriče, da se imajo zasluge ceniti tudi pri nasprotniku, ter si prisvajajo patent, narodom enakopravnost, svobodo in omiko z „liberalno“ roko deliti.

A prekanili ste se, liberalna gospoda! Ljudstvo nikakor ne stoji za vami, to so pokazale zadnje volitve v državni zbor; ono se probuja in zaveda, ono čuti v sebi moč in zmoglost oprustiti se vaših spon, pretrgati mreže; ono hoče biti na svoji zemlji svoj gospodar ter ne mara več za vami misliti in govoriti, kar mu vi narekujete, ampak ono hoče postaviti celega moža, duševno in politično zrelega. Tudi koroške kmetske občine poznajo vas in vaš ples, zato vam obračajo hrbet. — Dne 10. junija volile bodo občine volilnega okraja velikovskega (Völkermarkt) poslanca v deželni zbor na mesto umrlega Ullmana. Ustavaki kandidirajo Nemca Rainerja, ki je še le pred nekoliko leti se bil priselil iz Tirolskega na Koroško; spodnje-koroški Slovenci naj tedaj volijo zastopnika, ki niti ne pozna ni njihovega jezika ni razmer v njihovem okraju! In vladna „Klagenfurter Zeitung“ kandidira z ustavaki, protivniki sedanje vlade! Narodna konservativna stranka

Listek.

Ruski pesnik Puškin.

(Spisal Janko Babnik.)

(Dalje.)

Komaj je bil P. sam, začel je pridno pisati in se učiti. Našel je v bliži prav olikano družbo gospé Osipove in njenih hčerâ, ter v njihovej družbi pozabil svoje slabo stanje. Začel je vedno marljiveje delati. Nabiral je narodne pesni, pravljice itd., ter se pridno z njimi bavil. V kmetske obleke obiskoval je vse sejmove v okolici, ter tako narodne navade, a tudi narodov jezik na tanko spoznaval. — O večerih pak je poslušal pripovedke svoje stare dojice, Arine Rodionovne, koja je, kakor sploh Rusi, vse svoje življenje strastno ljubil in spoštoval. — Iz teh pravljic zajemal je potem pri svojih pesnih, kakor Car Saltan, Ribič in zlata riba itd.

Tedaj začel se je P. tudi s Shakespearejem baviti, ter se je tako oddaljeval od Byrona, ki je imel za naprej nanj le malo upliva. Iz Shakespeareja učil se je pravil za dramo, ter v svojem naslednjem delu, namreč v drami „Boris Godunov“ pokazal, da je imel razum

za lepote Shakespearejeve. — Ta drama nij samo izvrstno delo P.-ovo, ampak je ob enem začetek nove dobe v ruskej dramatiškej poeziji. Uže ime nam kaže, da nam predočuje pesnik v svojej drami tistega prekanjenega Feodorovega svaka, ki je pravega naslednika, Dimitrija, dal umoriti, ter se sam vlade polastil. Ali v nekem menihu nastal mu je sovražnik, ki je spodobnost, ki jo je z Dimitrijem imel, upotrebil, ter celo poljskega kralja prevaril, da mu je do ruskega prestola pomagal. Ta drama je posebno zato važna, ker se v njej kaže mišljenje in čutenje ruskega naroda tako živo, kakor nam predočuje Goethejev „Götz“ čase kmetskih vojsk. Kakor je tamošnji krepki jezik navduševal vse sovremenike, tako tudi ta drama. — Pesnik namreč ne kaže samo minolih časov, nego tudi prihodnjo moč in okrepčanje pod vladno rodovine Romanov. Pa ne samo v prednostih, nego tudi v pomanjkljivostih se P.-ova drama primerja „Götzu“.

Temu se namreč ugovarja, da so sicer posamezne epizode prav dobro izvedene, a da manjka niti, ki bi vse vezala v jedno celoto — in isto se je tudi P.-u oponašalo. Vendar pa se mi zdi preostra sodba dr. Celestinova*), ki

*) Dr. Celestin, Russland seit Aufheb. d. L. str. 19.

piše, da vsa drama ničesar vredna nij. P. nij hotel podati drame strogo po vseh pravilih, ki so jih vzpostavili francoski klasiki, nego je nameraval pred vsem opozoriti na to dobo ruske zgodovine. Zato je tudi pravil, da njegova drama nij za gospe, in da mu je pri tem delu več za zgodovino, nego za estetiko. On sam jo je imel za svoj najboljši spis trdeč, da bi ga, akoravno mu do vspeha svojih del nič nij stalo, vendar bolelo, ako bi ravno s to dramo ne prodrl.

Za tega časa nastal je nadalje roman „Grof Nulin“ na prav čuden za Puškina karakterističen način — O tem nam pesnik pripoveduje: „Koncem l. 1825 čital sem Shakespearejevo Lukrecijo, kar si mislim: kaj bi nastalo, ako bi Lukreciji na um prišlo, da Tarkviniju dá zaušnico? Mikalo me je Shakespearejevo pripoved parodirati, — dva dni sem delal in „Grof Nulin“ bil je gotov.“

Ta P.-ova izjava nam kaže, kako hitro in pridno da je delal. — Največ se je bavil se svojim Oneginom, katerega je bil uže v Odesi pričel, ter je tam dogotovil prvo poglavje. Iz tega mirnega delovanja ga je iztrgala vest o vstanku, ki so ga napravili zarot-

pa je postavila kandidata izkušenega narodnjaka in svojega voditelja, ž. g. profesorja Andr. Einspielerja. Slovenci koroški! stopite moško na volišče, posnemajte svoje brate na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem ter enoglasno volite moža svojega rodu, svojega mišljenja in prepričanja! —k.

Iz Št. Vida na Dolenjskem 3. junija. [Izv. dopis.] K dopisu iz Zatičine v 124. št. „Slov. Nar.“ je v pojasnilo potreba nekoliko opazk, katere naj tu sledijo. Pisalec naznanja izid volitve občinskega odbora in starešinstva za občino Št. Vid pri Zatičini. Volitev je bila res silno viharina, zbralo se je nad 300 volilcev, kar je na kmetih redka prikazen pri občinskih volitvah. Št. Vidci bi bili županstvo radi ohranili v Št. Vidu, ki je precej obširna vas in sedež velike župnije Št. Vidske, po njej se občina tudi imenuje; Zatičani so hoteli županstvo na vsak način dobiti v Zatičino. Zmrgali so pri volitvi Zatičani s pomočjo c. k. davkarskih uradnikov.

Govorilo se je tudi, da so Zatičanje slepili svoje ljudi z lažjo, da prejšnji župan Št. Vidski, ako še zanaprej ostane v službi, dobi pokojnine 600 gl. Da bi si bili s tem pomagali do zmage, nehčemo verjeti, ker je preneumno in presmešno. Tudi tega ne verjamemo, da bi se bili Zatičanje le zarad c. kr. oblastni tolikanj vlekli za županstvo, saj do novejših časov nij bilo čuti o tamošnji tako pristržnej zvezi prebivalstva s c. kr. oblastmi. Šlo je le — to je resnica! — za osobno čast dvema možema, ki sta delala in se upirala na vso moč — za-se.

G. pisalec hvali Zatičane kot zavedne in politično izurjene može, vendar mu tega ne moremo potrditi, sicer bi ne bili za svetovalca volili nezanesljivega in pod uplivom Vesteneck-Lilleggovim stoječega človeka.

G. M. sedi tedaj na županskem stolu, katerega si je napravil sam. Naj sedi na njem prav dolgo, trdno in zadovoljno. Ne zavidamo mu te sreče. Sitnosti bo imel črez glavo, ako bo hotel ostati tako vnet in pogumen Slovenec, kakor dosehmaj, kar upamo. Toda, se ne bode-li izneveril in iz hvaležnosti za županski stol vdal nevarnemu uplivu zloglasnega

avkarja Lillegga, kateri mu bode lahko o vsakej priliki povedal v zobe: „stric, s pomočjo moje in mojih uradnikov si postal župan; pleši kakor godem?“

Upajmo, da se to ne bode zgodilo, ampak da bode g. M. tudi kot župan ostal zvest sin svojega naroda, da ne bodedo narodnjaki preveč morali pogrešati prejšnjega izvrstnega župana Fr. Pajka iz Št. Vida, kateri se je znal vselej krepko in brez strahu potegniti za pravice posameznih in za blagor cele občine. — G. pisalec milo toži, kako je bilo doslej čudno in žalostno v Zatičini, ker nijso imeli ondi niti župana niti svetovalca. Ako se vam je zdelo to tako čudno in v nebo vpijoče krivično, zakaj se nijste vi pri zadnji volitvi skazali pravičniše, da bi bili vasi Št. Vid, ki menda vendar nij tako daleč za Zatičino, — še celo glede omikanosti in domoljubja ne! — privoščili vsaj družega svetovalca? Mi bi bili gotovo vašo pravicoljubnost do nebes povzdigovali; toda pridržali ste za-se vse časti in dosegli kar ste želeli.

Naj bi le tudi mi dosegli, kar želimo, da bi namreč slavni dež. odbor blagovolil ozreti se na našo prošnjo ter dovoliti, da se Št. Vid loči od Zatičine in v zvezi z eno ali dvema bližnjih malih občin, katerih je 12 v župniji Št. Vidski, združi v veliko samostojno občino.

Z Dunaja 2. jun. [Izv. dop.] Za solnčno nastopila je temna doba naše „Sloveniji“. Najtemnejša stran je pač, da smo morali denes skazati zadnjo čast svojemu nepozabljivemu kolegi Andreju Kopaču, historiku družega leta. V nedeljo proti petem popoldne pripeljal se je v bolnico, v ponedeljek opoldne bil je mrtev! Napravilo se mu je namreč ulé v notranjem ušesu, za koje se nij precej brigal; oteklina se je razširila na vrat in prsi, zastropila se mu je kri in revež nas je moral zapustiti. Denes teden pel je še z nami v „Sloveniji“ — koje kakor tudi „Slov. pevskega društva zvesti“ član je bil — denes zapeli so mu pevci obeh društev ginljivi „blagor mu“. Pogreb je bil veličasten, predsednik „Slovenskega društva“ dr. Lenoch, tajnik dr. Drozda i. dr., zastopniki Hrvatov, mnogobrojno število Slovencev prišlo je poslovit se od dragega. Rakev je zakrivalo šest krasnih vencev — živa priča

čuteče žalosti i zgube. Toliko prijatelju v blagi spomin! Več o življenju i trpenju njegovem vam sporoči gotovo kak ožji rojak njegov — bil je pokojni iz Goše na Gorenjskem — ali kateri tukajšnjih njegovih sostanovalcev.

Druga, vsaj mračna stran našega društva je, da se je odpovedal predsedništvu mnogozasluženi, obče čislani g. Pukl. On ki si je uže v zimskem tečaju pridobil mnogo zaslug, ki je sosebno pred kratkim sijajno utrdil pobratimsko vez mej „Triglavom“ in našim društvom, zapušča nas koncem tečaja! Pomanjkanje časa i gotovo tudi nekaj krivo natolčevanje v nekem slovenskem listu — ki poprave niti v „poslalnici“ dosedaj sprejeti nij hotel, provzročile so neki ostavko. — Kako težko bode dobiti primerne mu naslednika, dokazala je zadnja Slovenijna seja, iz katere smo se razšli brez predsednika, ker se stari nikakor nij hotel vdati zaupnim prošnjam. Na soboto spisano je novo zborovanje, v katerem se valjda pride do povoljnega rezultata. Pokazan nam je dober pot, kdor ima pogum za te tedne, — naprej! Odstopivši predsednik vtemeljil je knjižnico, ki ima neki uže dokaj knjig. Tu bode treba poprijeti i nadaljevati. Kolikokrat si poželi Slovenec na tujem domačih knjig, a kje naj jih dobi! Sobot ne more vseh vlačiti in najboljših si morda posamezen niti nabaviti ne more. V našej knjižnici pa upajmo, sposodil si bode lahko vsako v domačem i poglaviteje v bratskih jezikih. Vžival bode brez zaprek slast domače besede, ne bode je zanemarjal nego napredoval bode v njej. — A ne same domače nego tudi druge podučne kniige mu bodejo pristopnejše, nego v dragih knjigarnah in tako dobe člani „Slovenije“ tudi nekaj dejansko koristnega ter društvo bode „dulce“ in „utile“. Kakor čujem, so nekateri radodarni domoljubi „nekapitalnemu društvu“ uže pomagli z raznimi knjigami, gotovo jim drugi sledé. Zdelava se knjižnični red; naj bi se njemu izposodilo mnogo knjig.

To je migljaj bodočemu predsedniku, menim, da mu ne bode škodoval.

Lehko sprevidite, da vsled očrtanih nerednostij mej nami nij čudno, če pošlje moj cenjeni drug svoj dopis „post festum“. Gotovo mi oprostite, če tudi jaz nekaj dodam „post

niki, večinoma njegovi znanci dne 14. decembra 1825. l.

Ko je bil P. v Kišinev premeščen, ločil se je od svojih prijateljev, ter tudi nij izvedel nič o njihovej zaroti in zatorej ga je novica o punku tako iznenadila. Takoj je sklenil peljati se v Peterburg in se je tudi tiho tija napotil. A sreča P.—ova nij mu dovoljevala priti tija, kjer bi ga bili gotovo takoj zaprli. Ko se je namreč vozil, bežal mu je zajec preko steze, in to je imel, kakor sploh Rusi, za slabo znamenje. Vendar se je dalje peljal. Kar sreča drugo slabo znamenje, namreč staro babo in in za nekaj časa, za Rusa najhujše znamenje, — popa. Na to je vrgel kočijaž bič na cesto, ter kleče gospoda prosil, naj se vrne domov. Puškin se mu je udal. Skoraj potem je izvedel žalosten konec zarote, in to je imelo nanj zelo slab upliv. Pogrešal je po sedaj tisto stanoovitnost, tisti pogum in ognjevito navdušenost, ki so tako povzdigovali njegove prve izdelke. Približaval se je čem dlje tem bolj konservativizmu, ter je skoro začel v svojem delovanju svoje izjave iz prejšnjih let zatajevati. Tu in tam še nahajamo v spisih iz te dobe besede, po kojih lahko sklepamo, da ga je vendar vest pekla, zavoljo tega, da se je popolnoma

prijateljem izneveril. Toda to nij dolgo trajalo. Skoro je namreč začel pri vladi prositi, naj mu odpusti vse njegove pregrehe, ter mu zopet dovoli bivanje v Peterburgu. Tej svojej prošnji dodal je pismo, v katerem je zagotavljal, da še nij bil ud nobenega tajnega društva, ter je trdno obljuboval, da tudi v prihodnje nobenega ne bode.

Ta prošnja je imela vspeh in dne 2. sept. l. 1826 prišel je vojak v Mihajlovskoje s poveljem, da mora P. takoj z njim v Moskvo. Komaj je tja prišel, in uže so ga caru Nikolaju predstavili. O tem pravi Mickiewicz *) „odkar je Rusija, se je prvokrat zgodilo, da je govoril car s človekom, kojemu nij visoki čin pravice do tega dajal“. — Car nij samo s P.—om o neznatnih rečeh govoril nego tudi o važnih rečeh, ki so bile povod vstanku decembra leta 1825. — Omenjal je krivo mnenje zarotnikov, kakor da bi bil on brata Kostantina izpodrinil in enake stvari. Vprašal je tudi P.—a, zakaj uže dalje nič novega nij izdal, ter ga izpodbujal, rekoč: „Ako se pred cenzuro bojiš, bodem jaz tvoj cenzor“. — Dovolil mu je na-

*) V svojih predavanjih o slov. liter. v Parizu l. 1842.

dalje bivati v Moskvi, ter koncem leta v Peterburg preseliti se.

Govorjenje P.—ovo je cara baje tako očaralo, da je rekel zvečer grofu Bludovu: „Denes sem govoril z najbolj duhovitim človekom bele Rusije.“ Tudi Puškin se je od tega shoda popolnoma izpremenjen vrnil. On, ki je cara sovražil, moral ga je ljubiti, akoravno so se tudi proti temu upirali ostanki njegove prejšnje divjosti. Toda začetek je bil storjen in hitro se je bližal mišljenju in čutenju dvorskih krogov. Vrnil se je iz Moskve zopet v Mihajlovskoje, odtod je šel v Peterburg, potem zopet v Moskvo, ter je tako sedaj tu in tam bival. Na tem potovanju se mu je enkrat zgodilo, da je moral zavoljo kuge na svojem posestvu Bol-dino ostati. Še le za tri mesece so ga iz okuženega kraja izpustili. — V tem času je izdelal roman „Arab Petra Velikago“. Izdal je tudi svoj dnevnik, ki ga je na potu v Erzerum (kot uradnik v vojski generala Paskieviča) spisal. Nastala je nadalje tedaj krasna pesen „Poltava“ in več drugih. Najbolje pa nas gotovo zanima to, da je dokončal svojega Onëgina, ter ga izdal v Moskvi l. 1831.

(Dalje prih.)

festum“ o izletu našem. Tedaj „post festum“ pri Gräblbauer-ju odpeljal je zabavni vlak ve čino Dunajčanov, kar nas je pa bolj korenjaških, ostali smo pri Gradčanah, v hotelu „pri nadvojvodi Ivanu“, ki so imeli oditi še le ob 2. popólunoči. Radostno smo opazili, da imamo mej soboj še može, s katerimi bi se smelo ponašati vsako društvo, vsak narod. Hipoma je bil izbran „stoloravnatelj“ g. pr. Šuklje, ki je z le njemu lastnim mladostnim ognjem v najlepšem redu vodil večerno zabavo. Dole so zopet ubrane pesni, govorili so se navdušujoči govori. Omenim naj le onih g. Poznika in g. stoloravnatelja, ki so se vršili s tem: „dijaci bodite značajni!“ In pak kedo nam sme bolj priporočati značajnost nego oni, ki je zaradi nje toliko pretrpel in okusil, ki si je vendar v ognju svoj značaj še bolj ojeklenil? Naj bi po svoji volji koristil svojemu narodu!

G. predsednik „Triglavu“ prosil je g. stoloravnatelja, naj izroči g. prof. Stritarju, ki je bil tudi že zvečer odšel, naše popolno zaupanje. Te besede so bile gotovo vsem iz src vzete; komu naj bi sicer zaupala naša mladina, nego voditelju svojem, ki jo spodbuja za dom in vedno svete ideale!

Napitnica je sledila napitnici, in le prekmalu smo se morali spomniti, da „lukamatija“ ne čaka. Srčno smo se poslavljali od novih prijateljev in želeli si, da se prihodnje leto zopet tu vidimo! — č.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Kamnik dne 8. junija. V včerajšnji seji občinskega mestnega odbora sta bila minister Taaffe in deželni predsednik Winkler jednoglasno za častna meščana kamniškega mesta imenovana.

Domače stvari.

— (V deželnega zbora kranjskega včerajšnji prvej seji) je g. deželni predsednik Winkler v imenu vlade pozdravil poslance ter rekel, da ga veseli, ker so tudi slovenski poslanci prišli k zborovanju. Dr. Bleiweis je prečital izjavo narodnih slovenskih poslancev, v kateri naglašajo illegalnost zdanjega kranjskega deželnega zbora zahtevajoči razpuščenja njegovega, a jo potem izročil na višje mesto. Natančneje poročamo jutri.

— (Častna imenovanja.) V včerajšnjem listu smo poročali, da je občina Litija imenovala za svoje častne občane grofa Taaffeja, dež. predsednika Winklerja in grofa Hohenwarta. Vsi trije visoki izvoljenci so se telegrafično občini litijske zahvalili na izkazanej jim časti, in sicer je odgovoril ministerski predsednik grof Taaffe g. županu Koblarju v Litiji tako-le: „Brzjavna vest o mojem imenovanju častnim udom občine litijske me je veselila ter prosim Vas in celo občinsko zastopstvo, naj sprejme mojo iskreno zahvalo na tem dokazu Vašega prijaznega mišljenja.“ Deželni predsednik g. Winkler je odgovoril v slovenskem jeziku: „Srčna hvala za skazano mi čast. Voščim dragej mi občini litijske lepo prihodnost in vso srečo.“ Državni poslanec grof Hohenwart: „Gospodu Alojziju Koblarju, občinskemu predstojniku v Litiji, Kranjska. Prosim Vas, sprejmite mojo najboljšo zahvalo za izkazano mi čast in sporočite to slavnemu občinskemu svetovalstvu.“

— (Smrt dr. Razlagovo) javljajoč, piše hrvatski „Obzor“, da je pokojnik „slavno

poznati rodoljub slovenski, koji je literarno i političkom akcijom kano narodni zastupnik vrlo mnogo djelovao, da se probudi narodna svijest i politička prava stekne slovenski narod, ter je medju svojim zemljaci zagovarao uvijek slogu hrvatsko-slovensku. Slovenski narod gubi s njim jednoga od najvaljanijih i najrodoljubijih sinova, a mi Hrvati najiskrenijega prijatelja medju Slovenci. Bila mu lahka slovenska zemlja!“

— (Drugi „Sokolski“ večer) v čitalnišnji restavraciji se je izvršil izredno dobro. Neugodno vreme za sprehajalce prignalo je te k „Sokolske“ zabavi, tako da so se vsi prostori do zadnjega kota napolnili. „Sokol“ se letos dobro giblje, vanj je prišel zopet oni duh, ki je vel v njem v njegove mladosti. Se ve, da k vsakemu vspehu, ki ga žanje „Sokol“, pripomore ne majheno lepa zdanja sloga mej čitalniškim pevskim zborom in „Sokolom“. Gostilnarja čin, da je zamenil Koslerjevo pivo s puntigamskim, hvalil se je v obče.

— (Lepo vreme), katero nam je prinesel včerajšnji sv. Medarda dan, upamo imeti — ako je vselej verjeti starej narodnej pri-slovici — še celih 40 dni.

— (Iz Krškega) se nam dne 7. t. m. brzjavlja, da sta v Leskovci pogoreli dne 5. junija po noči dve hiši. Škode je 4000 gld.

— (Novomašniki v krškem škofijstvu.) Iz Celovca se nam piše: V duhovne posvečeni bodo dne 18. julija gg.: Ivan Držanič, Vinko Sevsak, Konrad Zweiger, Ignacij Witzmann IV. leta, in Jos. Palle III. leta. — Gg.: Ignacij Bader IV. leta in Franjo Bergman III. leta bosta ordinirana, ko dosežeta postavno starost.

Razne vesti.

* (Obsojen Nemec nihilist.) Nedavno smo poročali o necem dr. Weimaru, Nemcu, ki je imel v Peterburgu vhod v najvišje kroge, a je to zlorabil in nihilistom pomagal tajno rovat. Peterburska sodnija je Weimara obsodila, da bode 15 let moral delati v Sibirskih rudnikih. Weimara ljubica je prosila grofa Loris-Melikova, da sme obsojenca spremljati v prognanstvo.

* (Največji bogataš) celega sveta je Irec Mackey v New-Yorku; pred 30 leti nij imel v žepu še počenega groša, pred 16 leti je uže potem faliral, denes ima pa dohodkov 2 3/4 milijona funtov šterlingov na leto, (1 funt šterlingov = 10 gld.). Rotšild ima na leto 2 milijona, senator Jones iz Nevade ima na leto 1 milijon dohodkov, a vojvoda Westminster mora se zadovoljiti z letnimi 800.000 funti, to je, na leto ima samo 8 milijonov goldinarjev.

* (Nesrečen konec.) Dne 30. majnika so v reki pokopali mladeniča Horthyja, gojenca v tamošnji vojaški akademiji. Uzrok njegove smrti je res čuden. Nedavno so se gojenci vadili v streljanji, in jednemu gojencu se nij hotel sprožiti petelin pri puški. Mladenč stopi k svojemu tovarišu, da bi ta pogledal, kaj je krivo, da se puška ne sproži. Poskušala sta oba in ravno sta hotela puško postaviti na stran, kar se sproži, in patronov zamašek od papirja — puška je bila nabita samo s smodnikom — zadene na travi ležečega Horthyja v hrbet. Zamašek od papirja pa je zaril se Horthyju tako globoko v meso, da je zdravnik dobil in izvlekel samo nekaj koščkov. Ranjenca je ležil zdravnik in nobeden nij mislil, da je kaj nevarnosti. A 30. t. m. jel je Horthy tožiti, da ga v trebuhu silno peče in prosil je vode. Črez nekoliko trenutkov je zastokal in — umrl. Misli se, da je kak kos zamaška od papirja prodril mu v trebuh in da mu je to prouzročilo prezgodnjo smrt.

Umrli so v Ljubljani:

3. junija: Uršula Mali, delavčeva hči, 4 leta, na poljanskej cesti št. 47, za jetiko. — Terezija Jančar, dninarja hči, 2 leti 8 mes., na sv. Petra cesti št. 43, za vnetjem možjanske mreže.

4. junija: Terezija Strekar, delavka, 59 let, v Kravjej dolni št. 11, za oslabiljenjem.

5. junija: Peter Štrbenec, dijak I. gimn. razreda, 11 let 11 mesecev, na poljanskej cesti št. 18, za osepnicami.

6. junija: Jožef Vidmar, hišni posestnik, 83 let, v kolodvorskih ulicah št. 8, za starostjo.

V deželnej bolnici:

1. junija: Andrej Kljun, delavčev sin, 22 let, za pljučnico.

Tujci.

7. junija:

Pri Slonu: Svetec, Kobler iz Litije — Navratil iz Metlike. — Picca iz Trsta. — Baron Taufferer iz Višnje gore. — Israel iz Dunaja. — Salmič, Sabšič iz Postojne.

Pri Malič: Haswell, Ob'ak iz Dunaja. — Hočvar iz Krškega.

Pri avstrijskem cesarji: Schuller iz Kroke. — Bregar iz Brežic.

Dunajska borza 8. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73	gld.	60	k.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	05	"
Zlata renta	84	"	90	"
1860 drž. posojilo	131	"	20	"
Akcijske narodne banke	833	"	—	"
Kreditne akcije	275	"	90	"
London	117	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	36	"
C. kr. cekini	5	"	54	"
Državne marke	57	"	75	"

Št. 7460.

(248—3)

Razglas.

Ker so v drugej polovici meseca maja tu pa tam nekateri zboleli na kozah, in so se pokazale pri posameznih celo prave kozé, opozorje se občinstvo, da se posluži izkušnega sredstva proti tej bolezni, namreč stavljenja kóz, kar se lahko zgodi ali na domu ali pa pri magistratu, kjer se javno stavijo kozé brezplačno vsak vtorek in vsako soboto popoldne ob 3. uri.

Občinstvo se torej vabi, da uporabi to priliko, ter si dá nemudoma staviti kozé.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 25. maja 1880.

Župan: Laschan.

Kdor hoče

dobro dolenjsko vino

piti, dobi ga nepopačenega v vinotoču

„pri Dolencu“

(253—3)

na starem trgu št. 11.

Hiša v Loki

na velikem trgu št. 38, na ulice z jednim na spodnjo stran z 2 nadstropjem, s prodajalnico, z 2 kleti in z magazinom, posebno pripravna za kacega kupčevalca ali za kacega penzjonista, se prostovoljno prodaja.

Natančneje se izve pri Janezu Stabelnu v Loki, h. št. 29. (252—3)

Dr. Spranger-jeve

kapljice za želodec

pomagajo vsakomu, ako ima krč v želodci, migrēno, slabost, krč v prsih, mastno kolecjanje itd. Odpre hitro in brez bolečin truplo. Zoper zlato žilo in zaprtje. Pri škrofeljnih odpravijo te kapljice vso tvari, iz katere izhaja bolezen in odpravi črvice. Kdor ima davični kašelj, naj vzame po 1/2 žlice teh kapljic vsako uro, dokler ne pride zdravnik, ker takoj bolezen ublaži in odpravi vročino. Varuje v koleri in nalezljivih boleznih zoper to, da se bolezen ne nalezje, a mora se vsak dan nekoliko teh kapljic izpiti. Na potovanja, ko nerodno uživanje prouzroča slabost, pomaga takoj. Zoper jezo in bel jezik, ker odpravi žolc in da zopet slast.

Naj se poskusi z majhenim in vsagdo preveri o njih brzem uplivanju.

Prodaje samo lekarnar J. Svoboda v Ljubljani, sklenico po 30 in 50 kr. (169—3)